

Kokous 2/2024

Tiistai 19.3.2024 klo 12–14 Kansallisarkiston Rauhankadun 6. krs:n neuvotteluhuone tai Teams-etäyhteys

Läsnä

Jouni Ahmajärvi, Kansalliskirjasto
Juha Henriksson, Musiikkiarkisto (puheenjohtaja)
Outi Hupaniittu, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry
Mikko Hyvärinen, Liikearkistoyhdistys ry
Marita Jalkanen, Kansan arkisto (Yksityiset keskusarkistot ry)
Riku Keski-Rauska, Porvarillisen työn arkisto (Yksityiset keskusarkistot ry)
Kristina Linnovaara, Svenska Literatursällskapet i Finland rf
Johanna Mieto, Arkistoyhdistys ry
Pasi Nevalainen, Jyväskylän yliopisto
Sami Niinimäki, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Mari Pehkonen, Itä-Suomen yliopisto
Tytti Voutilainen, Kansallisarkisto (sihteeri)
Teppo Ylitalo, Suomen Kotiseutuliitto

Kokouksen kohtaan 4 (Yksityisarkistojen tutkimuskäytön edistäminen) osallistuivat kehittämispäällikkö Ari Leppälahti ja yliaktuaari Heidi Pirkola Tilastokeskuksesta sekä yksikönpäällikkö Maria Kallio Kansallisarkistosta.

Poissa

Samira Saramo, Siirtolaisuusinstituutti

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Juha Henriksson toivotti vieraat ja neuvottelukunnan jäsenet tervetulleiksi kokouseen ja avasi sen klo 12.04

Esisylistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen esityslista

Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 17.1.2024 pöytäkirja.

Yksityisarkistojen tutkimuskäytön edistäminen

Juha avasi keskustelun antamalla ensin puheenvuoron Sami Niinimäelle, joka totesi Tilastokeskuksen keräävän eri viranomaisilta tietoja T&K-menoista. Laki valtion t&k-toiminnan rahoituksesta

vuosina 2024–2030 tähtää t&k-toiminnan rahoituksen kasvattamiseen. Laki toteaa, että valtioneuvosto hyväksyy kerran vaalikaudessa t&k-toiminnan rahoituksen käyttöä koskevan suunnitelman seuraaville kahdeksalle vuodelle. On tärkeää keskustella, miltä osin yksityiset arkistot mielletään ja ymmärretään T&K-toimijoiksi.

Heidi Pirkola ja Ari Leppälahti olivat valmistelleet diaesityksen¹ arkistojen roolista t&k-toiminnassa. Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto kuvaa tutkimukseen ja kehittämiseen käytettyjä resursseja. Tilastoja on kaksi: T&K-menotilasto ja T&K- rahoitustilasto. Tiedot perustuvat yrityksille, yliopistoille ja korkeakouluille sekä julkisen sektorin organisaatioille tehtävään kyse-lyyn. Tilaston käsitteet ja määritelmät perustuvat OECD:n Frascati-manuaaliin.

Tutkimuksella ja kehittämisellä (t&k) tarkoitetaan yleisesti luovaa ja systemaattisesti toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusiin sovelluksiin. Tavoitteena on tuottaa jotakin olennaisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoiminta voidaan jakaa perustutkimukseen, soveltavaan tutkimukseen ja kehittämistyöhön. Vuoden 2022 tietojen mukaan t&k-menojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 2,95 %. Hallituksen tavoitteena on nostaa t&k-menojen suhde bruttokansantuotteeseen 4 %:iin vuoteen 2030 mennessä.

T&K-menoihin sisällytetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan suorittamiseen kohdistuvat kulut. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot koostuvat tutkimushenkilöstön palkkamenoista, tutkimuksen käyttömenoista ja hankintamenoista. Käyttömeneihin sisältyvät muun muassa aineet ja tarvikkeet sekä tutkimusaineistojen käytöstä aiheutuvat kulut. Arkistoon liittyvät kustannukset voidaan laskea t&k-menoihin siltä osin, kun niitä käytetään t&k-projektin kustannuksissa. Tällöin on kyse käyttömaksuista. Jos laite tai aineisto hankintaan pelkästään t&k-työhön, se lasketaan hankintamenoksi.

Outi Hupaniittu totesi, että arkistoissa ei ole omia palkattuja tutkijoita. Kansallisarkisto ja joltain osin Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntävät yksityisille valtionapuarkistoille valtionapua, mistä seuraa, että arkistojen käyttäjiltä ei peritä maksua aineistojen käytöstä. Arkistojen palvelut ovat pääsääntöisesti ilmaisia.

Ari Leppälahti vastasi, että palkattua tutkijoita pitäisi olla vähintään yksi. Arkistot ovat tutkimuksen infrastruktuuria, joka ei juuri näy käytön menoissa.

Mari Pehkonen kysyi, voisiko jonkun arkistoaineiston hankinnan laskea t&k-menoihin, jos sen käyttäjänä on tutkimusprojekti. Ari ja Heidi Pirkola vastasivat, että menoihin lasketaan tutkimuksen suorittajan menot.

Outi kysyi, mitä kehittämiseen kuuluu, mihin Heidi vastasi, että kehittäminen tarkoittaa kokeellista kehittämistä (Experimental Development).

Juha Henriksson sanoi, että tutkimuksessa hyödynnetään nykyisin suuria datamassoja, data-avaruuksia, joita on järkevää rahoittaa julkisin varoin. Otetaanko ne laskelmiin mukaan?

---

¹ Tilastokeskuksen diaesitys Arkistot t&k-toiminnassa on muistion liitteenä (liite 1).

Sami muistutti, että tutkimusinfrastruktuurit kuten supertietokone EuroHPC lasketaan t&k-menoihin. EuroHPC:n kiinteänä osana ovat datat, jotka voivat myös fyysisesti sijaita kauempana laskennasta. Joskus dataa tulee myös esivalmistella ennen laskentaa. Arkistojen data sinänsä ei eroa mitenkään muista tutkimusdatoista. Tutkimusinfrastruktuureja käsiteltiin heti seuraavalla kalvolla.

Ari sanoi, että oikean kustannuksen laskeminen on hankalaa. Heidi totesi, että suurteholaskennan menot otetaan huomioon, sillä Opetus- ja kulttuuriministeriö maksaa tutkimusta tekevien korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten puolesta CSC:n suurlaskennan käyttömenot. Suurteholaskennan käyttö on korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille ilmaista. OKM toimittaa Tilastokeskukselle aineiston CSC:lle menevästä palvelumaksusta, joka lisätään yliopistojen käyttömenoihin.

Seuraavaksi tarkasteltiin t&k-toiminnan rahoitustilastoa ja tutkimusinfrastruktuureja. Tilastossa tarkastellaan, mitä rahoittaja on budjetoinut t&k-toimintaan. Tutkimusinfrastruktuureista Tilastokeskus käyttää Suomen Akatemian määritelmää: ” Tutkimusinfrastruktuureilla tarkoitetaan välineitä, laitteistoja, tietoverkkoja, tietokantoja ja aineistoja sekä palveluita, jotka mahdollistavat tutkimustyön, edistävät tutkimusyhteistyötä sekä vahvistavat tutkimus- ja innovaatiokapasiteettia ja osaamista.” Tutkimusinfrastruktuurin t&k-rahoitukseen voidaan laskea mukaan perustamiseen ja kehittämiseen liittyvät kustannukset, ylläpito ja käyttökustannukset ja muut välittömät kustannukset kuten tietoliikennekustannukset. T&K-rahoitukseen ei lasketa sellaisia arkistoja ja tietovarastoja, jotka ovat yleisessä käytössä. Sen sijaan pääsääntöisesti tutkijoiden käytössä oleva tietokanta tai arkisto voidaan laskea.

Valtion talousarvion momentti 20.40.56 ”Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen ” sisälsi rahoitusta myös yksityisille arkistoille, mutta tämä rahoitus ei sisälly momentin vuoden 2024 t&k-rahoitusosuuteen. Jos kuitenkin yksityisille arkistoille menevällä rahoituksella palkattaisiin tutkija tai tutkijoita, palkkakustannukset tulevat mukaan t&k-rahoitukseen.

Outi huomautti, että yksityiset valtionapuarkistot rajautuvat pois, kun t&k-rahoitukseen ei lasketa sellaisia arkistoja, jotka ovat yleisesti käytettävissä. Juha totesi, että on t&k-rahoituksen piiriin kuuluvia tutkimusinfrastruktuurin menoja määriteltäessä on ajateltu yliopistojen ja tutkimuslaitosten arkistoja eikä yksityisten valtionapuarkistojen tai Kansallisarkiston kaltaisia toimijoita. Valtionapua saavat yksityisarkistot palvelevat ensisijaisesti tutkimusta, minkä vuoksi on kysyttävä, miksi niitä ei oteta huomioon.

Outi huomautti, että arkistot eivät palvele pelkästään tutkijoita. Suomen Kirjallisuuden Seuran arkisto pyrkii ottamaan kiinni toisen vuoden opiskelijat, jotta näistä kasvaisi tutkijoita.

Heidi totesi, että t&k-tilasto perustuu arvioon. Arkistojen roolista t&k-toiminnassa pitäisi tietää tarkemmin.

Juha huomautti, että arkistot keräävät tietoa käyttäjistä. Tutkijakäyttäjien määrän seuraaminen voisi edistää sitä, että arkistojen toiminta voitaisiin liittää mukaan t&k-toiminnan menoihin.

Mari Pehkonen kysyi, mitä tarkoitetaan arkistoaineistojen käytettävissä olemisella. Kun aineistoja pyydetään käyttöön, arkistotoimijat joutuvat prosessoimaan niitä, jotta ne olisivat käytettävissä.

Pasi Nevalainen tiedusteli, miten t&k-toiminta määritellään kansainvälisesti, mihin Heidi vastasi, määritelmien olevan kansainvälisiä ja että kansalliset tilastoviranomaiset noudattavat yhtenäisiä ohjeita. Sami huomautti tähän, että Frascati-manuaali sallii kansallisia vapauksia.

Tilastokeskuksen diaesityksen viimeinen diassa (Yhteenveto) todetaan, että arkistot voivat olla merkittäviä tiedonlähteitä tutkimustoiminnassa ja että niillä voi olla merkittävä rooli tiedon säilyttämisessä ja jakamisessa. Tutkimusinfrastruktuureja on tarkasteltava tapauskohtaisesti, täyttääkö aineisto määritelmän. Arkistoaineisto voidaan jossakin tapauksessa luokitella tutkimusinfrastruktuuriksi, jos kyseessä on laaja ja merkittävä lähde tutkimuksen kannalta ja tutkimukseen suoraan liittyvä osuus kustannuksista pystytään osoittamaan. Jos tutkimusta tekevä taho käyttää arkistoja, t&k-menoihin lasketaan mukaan mahdollinen käyttömaksu. Lopuksi diassa kysytään, onko arkiston käyttö maksullista tutkijoille?

Juhan mielestä arkistoaineistojen käytöstä ja roolista on tärkeää keskustella enemmän. Tulisiko arkistojen tuottaa tarkempia tietoja, minkä verran aineistojen käyttöön saattamiseen kuten kuvailuun ja digitointiin on käytetty resursseja? On tärkeää osoittaa, että arkistot ovat osa tutkimusinfrastruktuuria.

Sami muistutti, että yksityisten arkistojen valtiovavusta annetun lain esitöissä todetaan painokkaasti, että valtiovavusta saavilla yksityisillä arkistoilla on huomattava tieteellinen merkitys. Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus tunnistaa yksityisten valtiovavuarkeitojen merkityksen osana kansallista tutkimusinfrastruktuuria ja turvaa niiden toimintaedellytykset. Hallitusohjelman kirjaus on kaunis, mutta ei riitä pidemmälle. Yksi keino voisi olla, että yksityiset valtiovavuarkeitot hakevat ja tulevat hyväksytyiksi Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle. Toinen pohdittava asia on, että kun laki yksityisten arkistojen valtiovavusta tulee päivitettyväksi, voisiko HE:n sijaan pykälätasolla mainita arkistojen huomattava tieteellinen merkitys ja rooli tutkimusinfrastruktuurina. Tavoitteena on, että arkistot näkyisivät paremmin t&k-toiminnassa. Yksityisarkistojen neuvottelukunta on halukas tekemään yhteistyötä Tilastokeskuksen kanssa tässä asiassa.

Juha toivoi, että asiaan voitaisiin vielä palata. Hän mainitsi esimerkkinä, että Musiikkiarkiston toimintaa on pyritty kehittämään siinä mielessä, että se olisi tutkimuksen infrastruktuuria. Juha kiitti Heidiä ja Aria mielenkiintoisesta esityksestä ja hyvästä keskustelusta.

Kansallisarkiston näkemyksiä

Kansallisarkiston käytön palveluiden yksikön päällikkö Maria Kallio-Hirvonen aloitti kertomalla käytön palveluiden yksikön tehtävistä ja vastuista, joita ovat:

- digitaaliset käytön palvelut
- tutkijasalien toiminta
- asiakaskokemus ja sen kehittäminen
- tunnettuustyö
- arkistopedagoginen toiminta
- käyttöoikeuksien käsittely
- tutkimusyhteistyö yhdessä Tutkimus – ja Innovaatiot -toiminnon kanssa
- käytön palveluiden tuotteet.

Maria sanoi puhuvansa yksityisarkistojen tutkimuskäytön edistämisestä nimenomaan käytön palveluiden yksikön näkökulmasta. Hänen diaesityksessään² oli neljä tarkastelukohtaa: luovutussopimukset ja käyttörajoitukset, metatietojen näkyvyys, tietoisuuden ja tunnettuuden lisääminen sekä digitaalinen saatavuus.

Kansallisarkisto myönsi vuonna 2023 yksityisarkistoihin 400 käyttö lupaa. Yksityisarkistojen vanhat luovutussopimusten muotoilut aineistojen julkisuudesta ja julkaisemisesta ovat voineet haitata yksityisarkistoaineistojen muuttamista digitaaliseen muotoon. Juha totesi tähän, että tämä ongelma helpottaa vähitellen, sillä hankintapoliittisten periaatteiden luovutettavien aineistojen pitää olla avoimesti käytettävissä. Outi sanoi, että SKS:n arkistossa, jossa myönnetään noin 200 käyttö lupaa vuodessa, on samanlainen tilanne. Käyttö lupien myöntäminen ei sinänsä ole ongelma, mutta ongelmallista on, jos käyttö lupaa ei voida antaa. Vanhempien luovutussopimusten tekstit voivat olla epäselviä. Usein niissä sanotaan yleisesti, että aineistoa voidaan antaa tutkimuskäyttöön. Milloin tutkimuskäyttö alkaa tai loppuu? SKS on neuvotellut luovuttajien ja luovuttajien perikuntien kanssa sopimuksia uudelleen.

Metatietojen näkyviksi saattaminen on ollut haaste Kansallisarkistolle. Yksityisarkistojen vanhojen paperiluetteloiden kuvailutiedot ovat voineet olla rikkaita, mutta aineistojen näyttörajoitusten ja julkisten tietojen näyttämisen toteuttaminen on ollut Kansallisarkistolle vaikeaa. Kansallisarkistolla on olemassa paljon metadataa, joka ei ole missään järjestelmässä. Kansallisarkiston tuleva metatietojärjestelmä ja käyttö liittymä parantaa tilannetta.

Juha arveli, että tekoälysovellukset helpottavat ajan oloon tilannetta. Kansallisarkisto on aktiivisesti ollut mukana tekoälyhankkeissa, joita ovat esimerkiksi AIDA- ja DALAI-hankkeet. Tekstintunnistus voi korvata hakujen puutteita.

Maria vastasi, että tekstintunnistus helpottaa yksityisarkistojen saatavuutta ja käytettävyyttä, mikäli niitä saadaan digitaaliseen muotoon. Yksityisarkistojen digitaaliseen saatavuuteen vaikuttavat digitointivalinnat. Yksityisarkistot tahtovat jäädä digitoinnin tiekarttojen ulkopuolelle. Kansallisarkistossa kokeillaan parhaillaan aineistojen digitaalisen toimittamisen mallia. Kansallisarkisto tekee Kansalliskirjaston ja Museoviraston kanssa yhteistyötä, jossa on esimerkiksi digitoitu Sibeliuksen suvun aineistoja. Yhteistyössä saadaan suurempia kokonaisuuksia. Yksityisarkistojen digitointiin on vaikea saada rahoitusta, tosin eräät säätiöt, suvut ja tutkimushankkeet ovat kustantaneet tiettyjen aineistojen digitointia. On tärkeää ottaa yksityisarkistot mukaan digitointisuunnitelmiin ja edistää yksityisarkistojen käytettävyyttä saattamalla niitä eri palveluihin ja esimerkiksi Europeanaan.

Juha totesi, että tietoisuuden ja tunnettuuden lisääntyminen vaikuttaa digitaalisuuteen saatavuuteen ja päinvastoin. Voidaan osoittaa, että aineistoja kannattaa digitoida. Tutkimuksen paradigman muutoksen myötä yksityiset arkistot ovat tulleet tutkimukselle merkittäviksi. Outi jatkoi, että tutkimuksen paradigman muutoksen huomioon ottaminen on tärkeää. Nykytutkimus on kiinnostunut arjesta. Niinpä SKS on alkanut ottaa vastaan tavallisen arjen ilmiöistä kertovaa aineistoa enemmän kuin ennen. Tietoisuus liittyy myös kokemukseen aineistoista. Tästä hyvä esimerkki on SKS:n aineistoon perustuva Ihana tytär Erika – huomioita nimestä-teos, jota esitettiin SKS:n salissa. Potentiaaliset käyttäjät ovat alkaneet ymmärtää, että arkistoaineistot ovat moninaisia ja merkityksellisiä.

---

² Maria Kallio-Hirvosen diaesitys on muistion liitteenä (liite 2)

Juha kysyi Marialta, onko Kansallisarkistossa pohdittu, miksi Kansallisarkiston digitaalisten palveluiden käyttö on laskenut, vaikka Kansallisarkisto on panostanut digitaalisiin palveluihin. Maria vastasi, että lasku johtuu ilmeisesti siitä, että käyttäjät käyttävät Kansallisarkiston Astia-palvelun aineistoa Digihakemiston kautta. Syynä voi olla myös, että Kansallisarkisto on joutunut sulkemaan joitakin vanhoja tutkimustietokantoja, kuten Sotasampo-tietokannan. Juha lisäsi, että arkistojen ei tarvitse välttämättä itse tuottaa palveluita, vaan arkistojen aineistoja voidaan käyttää avoimien rajapintojen kautta muista palveluista. Juha kiitti Mariaa esityksestä ja keskustelusta.

Yksityiset keskusarkistot ry:n näkemyksiä

Riku Keski-Rauska ja Marita Jalkanen käyttivät Yksityiset keskusarkistot ry:n puheenvuoron. He keskittyivät 20.11.2023 järjestetyn Vaikuttavat yksityisarkistot -seminaarin kokemuksiin. Riku sanoi, että hänelle seminaarin suuri teema oli luottamus. Arkistoaineistoja käyttävät tutkijat selvästi ymmärtävät, että yksityisen arkistotoimijan ja luovuttavan välillä on oltava luottamusta, jotta aineistot tulevat käyttöön. Hänen oma kokemuksensa on, että luottamus voi liittyä myös poliittiseen viitekehukseen, arkiston henkilökuntaan tai pitkiin asiakassuhteisiin. Riku kertoo yllättyneensä siitä, että tutkijat olivat tunnistaneet luottamuksen merkityksen. Toinen seminaarissa esiin nousut seikka oli yksityisarkistojen monipuoliset aineistokokonaisuudet. Yksityinen arkistotoimija voi omalla asiantuntemuksellaan havaita sellaiset aineistot, jotka muuten jäisivät katveeseen. On syytä kantaa huolta yksityisten arkistoaineistojen turvaamisesta, jottei asiakirjalliseen kulttuuriperintöön tule aukkoja.

Marita kertoi, että seminaarissa oli Paasitornissa 48 osallistujaa ja etänä 78. Hänen huomiotaan oli kiinnittänyt se, että osallistujat eivät erityisesti nostaneet esiin digitaalisia aineistoja. Seminaarissa esitettiin idea Poliitikot arkistoon -kampanjasta. Professori Laura Kolbe kannusti arkistoja laatimaan pamfletin arkistojen merkityksestä. Tietoisuuden lisääminen arkistoista on erittäin tärkeää. Finna-palvelu on hyvä, mutta saisi olla tunnetumpi. Arkistotoimija ja luovuttajan välinen luottamus on Maritastakin ensiarvoisen tärkeä asia. Marita pohdiskeli, tiedetäänkö yleisesti, ettei yksityisarkistojen säilyttämiseen ole lakisääteistä velvoitetta.

Outi totesi, että yksityisarkistotoiminnan vahvuus on työn pitkäjänteisyys ja palveluhenkisyys. Miten näemme sellaiset aineistot, jotka nyt ei pidetä relevantteina, mutta jotka myöhemmin ovat arvokkaita? Tällaisia aineistoja ovat esimerkiksi SKS:n kansankirjoittajien aineistot, joita on sattumalta otettu vastaan, mutta joita nyt pidetään arvokkaina. Luovuttajille asetetut aineiston käsittelyvaatimukset voivat olla ongelma ja aiheuttaa kiusallisia tilanteita. Esimerkiksi eräs henkilö pyysi SKS:ää ottamaan vastaan kiinnostavan aineiston, jonka Kansallisarkisto oli torjunut siksi, että aineiston tarjoaja ei voinut saattaa sitä luovutuskuntoon. Aineistojen merkityksen pitäisi olla ensisijainen asia.

Rikun mielestä arkistojen pitää osoittaa, ne ovat sivistystä varten. Monipuolisuus on tärkeää ja joskus on pakko laskea rimaa. Yksityisarkistoseminariin osallistuneet tutkijat olivat tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Juha totesi, että pamflettien kirjoittamista tehokkaampaa on yksityisarkistotoimijoiden yhteistyö luovuttajien ja käyttäjäyhteisön kanssa. Musiikkiarkiston tarkoituksena on lisätä yhteistyötä erilaisien yhteisöjen kautta, minkä ansiosta jatkossa saataisiin laajemmin sellaisia aineistoja talteen,

jotka yhteisöt itse kokevat tallentamisen arvoisiksi. Yhteistyö vahvistaa luottamusta. Ruohonjuuritason yhteistyötä ei ole koskaan liikaa.

Outi kertoi, että SKS tulee saamaan tänä vuonna Finnaan oman Finna-palvelun, jonka avulla voidaan tehokkaammin tehdä tunnettuustyötä.

Teppo Ylitalo sanoi, että Suomen Kotiseutuliitto voi tiedottaa kotiseututoimijoille Finnasta ja sen palveluista.

Kansallisen hankintapolitiikan laajentamisen tilannekatsaus

Tytti esitteli neuvottelukunnan jäsenille lähettämäänsä Kansallisarkiston alustavaa suunnitelmaa³ kansallisen hankintapolitiikan laajentamisesta. Tytti huomautti, että dian nro 2 merkintä Kysely 2018 antaa ymmärtää, että Kansallisarkisto olisi tehnyt vuonna 2018 kyselyn yksityisarkistoja vastaanottaville toimijoille. Merkintä tarkoittaa Kansallisarkistossa vuonna 2018 laadittua yhteenvetoa vuoden 2016 kyselyn vastauksista. Todettiin, että Arkistoverkoston vuonna 2023 laatima selvitys yksityisistä arkistotoimijoista on myös hyvä pohja.

Teppo kannatti suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä ja niiden aikatauluja. Suomen kotiseutuliitto haluaisi keskustella kotiseutuarkistojen roolista ja siitä, miten ne otettaisiin hankintapolitiikan laajentamisessa huomioon. Kotiseutuliitto tulee uudistamaan kotiseutuarkistosuositustaan, jossa suositellaan, että kotiseutuarkisto toimisi kunnan yhteydessä. Kotiseutuarkistojen ja paikallisten museoiden välinen työnjako on toisinaan epäselvä, sillä museotkin ottavat vastaan paikallisia arkistoaineistoja. On olemassa ammattimaisesti toimivia kotiseutuarkistoja, mutta ammattimaisen toiminnan edellytykset ovat haasteellisia monelle kotiseutuarkistolle.

Outi totesi, että ammattimaisen toiminnan vaateiden täyttäminen on sellainen asia, jota kansallisesta hankintapolitiikasta kiinnostuneen toimija on itse omalta kohdaltaan punnittava. Kotiseutuarkistojen heterogeenisuus on ongelma. Voisiko ajatella, että kotiseutuarkistoja ei rinnastettaisi muihin hankintapolitiikassa mukana oleviin arkistotoimijoihin?

Juha ehdotti, että Teppo osallistuisi hankintapolitiittiseen työryhmään. Hankintapolitiikan laajentamista voisi pilotoida jonkun ammattimaisesti toimivan kotiseutuarkiston kanssa. Juha piti Kansallisarkiston etenemissuunnitelmaa realistisena. Hän ehdotti, että neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa, joka voisi olla toukokuussa, keskusteltaisiin hankintapolitiikan laajentamisesta.

Marita huomautti, että Kansallisarkiston kotisivuilla oleva hankintapolitiikassa olevien toimijoiden työnjaon kuvaus on liian karkea ja sitä pitäisi muuttaa.

Vaikuttavuusryhmän kuulumiset

Juha kertoi, että vaikuttavuusryhmä ei ole kokoontunut sitten edellisen kokouksen. Hän on nykyisin mukana Europeanan hallituksessa ja sekä monien sen hankkeiden kuten vaikuttavuusyhteisön ohjausryhmissä. Juha osallistuu jatkossa muun muassa Impact Playbookin kehittämiseen.

---

³ Kansallisarkiston suunnitelma on liitteenä (liite 3).

Musiikkiarkisto kokeilee tänä keväänä MOI-metodia ja syksyllä Impact Playbook-työkalua. Juha kertoo kokemuksista neuvottelukunnan kokouksissa.

Muut asiat

Muita asioita ei ollut, mutta todettiin, että olisi tärkeää selvittää ja edistää sitä, että arkistot otettaisiin paremmin huomioon T & K-menojen tilastoinnissa.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osanottajia aktiivisuudesta ja hyvästä keskustelusta ja päätti kokouksen klo 13.50.

Muistion vakuudeksi

Tytti Voutilainen
Ylitarkastaja

Liitteet

Liite 1: Tilastokeskus, Arkistot t&k-toiminnassa

Liite 2, Kansallisarkisto, Yksityisarkistojen tutkimuskäytön edistäminen

Liite 3, Kansallisarkisto, Kansallisen hankintapoliittisen työnjaon laajentaminen